

सन २०२१-२२ करिता नानाजी देशमुख
कृषि संजीवनी प्रकल्पासाठी
रु.२०२.४३ कोटी निधी वितरित
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : नादेकृ ४६२१/प्र.क्र.७५/८-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०००३२
दिनांक - २८ जून, २०२१.

संदर्भ:-

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. हअप्र-७१६/प्र.क्र. ८२/राकृवियो कक्ष, दि. १७.०१.२०१८
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. नादेकृ ४६२१/प्र.क्र.७५/८ अ, दि. ०६.०५.२०२१
३. नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प कार्यालयाचे पत्र क्र.नादेकृसंप्र/अंदाजपत्रक २०-२१/
प्र.क्र.१२७/२०२०/५०२, दिनांक २.०६.२०२१.

प्रस्तावना:-

हवामान बदलास अतिसंवेदनशील असलेल्या विदर्भ व मराठवाड्यातील ४२१० गावे तसेच विदर्भातील पूर्णा नदीच्या खोऱ्यातील खारपाण पट्ट्यातील ९३२ गावे अशा एकूण ५१४२ गावांमध्ये ६ वर्षे कालावधीत जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्याने सुमारे रु. ४००० कोटी अंदाजित खर्चाचा नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प राबविण्यात येत आहे. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून सदर गावांमध्ये हवामान बदलास अनुकूल शेती पध्दती विकसित करण्याच्या हेतूने प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये टप्पाटप्प्याने प्रकल्प राबविण्यात येत असून गावांचे सूक्ष्म नियोजन, आराखडे तयार करून प्रकल्पाची अंमलबजावणी सुरु झालेली आहे. या प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्याकरिता संदर्भ क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाकरिता बाह्य हिश्याचा रु.१७५ कोटी आणि राज्य हिश्याचा रु. ७५ कोटी असा एकूण रु.२५० कोटी निधी वितरीत करण्यात आला आहे. प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांमध्ये विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्याकरिता संदर्भ क्रमांक ३ च्या पत्रान्वये प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प यांचेकडून ३३ अर्थसहाय्य या उद्दिष्टाखाली शिल्लक असलेला रु.२०२.४३ कोटी (बाह्य हिस्सा रु.१७५.०० कोटी आणि राज्य रु.२७.४३ कोटी) निधी वितरीत करण्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला आहे. त्यानुषंगाने प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी बाह्य हिश्याकरिता रु.१७५ कोटी आणि राज्य हिश्याकरिता रु.२७.४३ कोटी असा एकूण २०२.४३ कोटी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय :

१. सन २०२१-२२ करिता प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना प्रकल्पांतर्गत विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्याकरिता रु.२०२.४३ (रु.दोनशे दोन कोटी त्रेचाळीस लाख फक्त) अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे वितरण करण्यास मान्यता देण्यात येत असून सदर वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीपैकी बाह्य व राज्य हिश्याच्या निधीचा तपशील खालीलप्रमाणे:-

(रु. कोटीत)

बाह्य हिश्याचा निधी	राज्य हिश्याचा निधी	एकूण वितरीत निधी
१७५	२७.४३	२०२.४३

२. परिच्छेद क्रमांक १ येथील तक्त्यात नमूद केल्यानुसार नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाकरिता बाह्य हिश्याचा रु.१७५ कोटी निधी (रु.एकशे पंच्याहत्तर कोटी फक्त) व राज्य हिश्याचा रु.२७.४३ कोटी निधी (रुपये सत्तावीस कोटी त्रेचाळीस लाख फक्त) वितरीत करण्यात येत असून तो प्रकल्पाच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२१-२२ मध्ये अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

बाह्य हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्रमांक डी-३, २४०१ पीक संवर्धन, (११५) लहान /सिमांत शेतकऱ्यांची आणि शेतमजुरांची योजना, (००) (०२) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (बाह्य हिस्सा ७०%) (२४०१ A६४६) ३३-अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३, २४०१ पीक संवर्धन, (११५) लहान /सिमांत शेतकऱ्यांची आणि शेतमजुरांची योजना, (००)(०३) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (राज्य हिस्सा ३०%) (२४०१ A६५५) ३३- अर्थसहाय्य

३. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या रु.२०२.४३ कोटी निधीचे कोषागारातून आहरण व वितरणाकरिता प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी आणि वित्त विशेषज्ञ, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा प्रथम प्राधान्याने मागील आर्थिक वर्षातील शेतकऱ्यांची प्रलंबित देयके व सामुदायिक कामांची प्रलंबित देयके अदा करण्यासाठी विनियोग करण्यात यावा तसेच प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांनी ३३-अर्थसहाय्य या उद्दिष्ट शीर्षाखाली खर्च झालेल्या रकमांचे उपयोगिता प्रमाणपत्र वेळोवेळी शासनास सादर करावे.

५. प्रकल्प संचालकांनी सदर प्रकल्पांतर्गत खर्ची पडणाऱ्या निधीची जागतिक बँकेकडून सत्वर प्रतिपूर्ती मिळवावी व मिळालेल्या प्रतिपूर्तीबाबत शासनास वेळोवेळी अहवाल पाठवावा.
६. प्रकल्प संचालकांनी सदर प्रकल्पांतर्गत झालेल्या कामाचा प्रगती अहवाल शासनास वेळोवेळी सादर करावा.
७. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या मान्यतेने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १९२/२०२१/व्यय-१, दिनांक २४.०६.२०२१ अन्वये मिळालेल्या सहमतीनुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०६२८१३३३५३१७०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत चं. आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषी संजिवनी प्रकल्प, मुंबई
६. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. संचालक (नियोजन व प्रक्रिया), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
१०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
११. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
१२. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
१३. उप मुख्य लेखा परिक्षक (वरिष्ठ), स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
१४. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय -१/अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई
१५. कार्यासन २-अ कृषि व पदुम विभाग मंत्रालय, मुंबई
१६. मा.मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती.